

Pesticidevrij beheer golf: Belemmering of kans?

Bijeenkomst 9 april 2019

Geert Thyssen

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject van de Provincie Noord-Brabant, Brabant Water, ZLTO, Stichting Duinboeren, Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland en RIWA-Maas.

Programma

- 9:15 **Welkom** – Geert Thyssen (prov. Noord-Brabant)
- 9:30 **Preventie en bestrijding van onkruiden** –
Ernst Bos (Ernst Bos Advies)
- 10:00 **Ervaringen pesticidevrij golfbaanbeheer** -
William Boogaarts (De Enk)
- PAUZE**
- 10.45 **Meten kwaliteit golfbanen en Green Deal Sport** -
Niels Dokkuma (NGF)
- 11.15 **Discussie en vragen**
- 12.00 **Afsluiting**

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject van de Provincie Noord-Brabant, Brabant Water, ZLTO, Stichting Duinboeren, Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland en RIWA-Maas.

Waarom project Schoon Water?

- Water is van levensbelang!
- Leefmilieu (mens, plant en dier)
- Bron voor drinkwater
- Economische vestigingsvoorwaarde

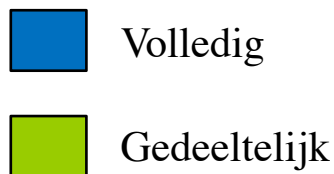
Schoon Water voor E
Noord-Brabant, Braban
Aa en Maas, De Domm

Waarom project Schoon Water?

Drinkwatervoorziening vanuit bronnen gelegen in de provincie Noord-Brabant

Jaarlijks 190 miljoen m³ drinkwater

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject van de Provincie Noord-Brabant, Brabant Water, ZLTO, Stichting Duinboeren, Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland en RIWA-Maas.

Waarom project Schoon Water?

- In het oppervlaktewater en grondwater worden (overschrijdingen van de normen voor) bestrijdingsmiddelen aangetroffen.
- Hoe dit verbeteren? O.a. via:
  - Wet- en regelgeving
  - Project 'Schoon Water voor Brabant'

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject van de Provincie Noord-Brabant, Brabant Water, ZLTO, Stichting Duinboeren, Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland en RIWA-Maas.

Wat zegt de regelgeving?

Wat zegt Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ?

1
Preventie

2
Niet-chemisch

3
Chemisch

* **Verbod gebruik op verhardingen**

Verboden sinds 31 maart 2016

* **Verbod gebruik op 'niet-verhardingen'**

Verboden vanaf 1 november 2017

Professioneel gebruik, buiten de landbouw

Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Uitzonderingen

in verband met Veiligheid, Technische haalbaarheid en Bescherming van het milieu

Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Welke uitzonderingen?

- Uitzonderingen ter bescherming van het milieu. Ter bestrijding van duizendknoop, ambrosia, eikenprocessierups etc.
- Uitzonderingen vanwege technische haalbaarheid:
  - **Green Deal sport en golf**
  - Green Deal recreatie
- Uitzonderingen vanwege veiligheid (spoorbanen etc.)

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject van de Provincie Noord-Brabant, Brabant Water, ZLTO, Stichting Duinboeren, Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland en RIWA-Maas.

Wat doet 'Schoon Water'?

Gezamenlijk project van provincie Noord-Brabant, Brabant Water, de Brabantse waterschappen, ZLTO en RIWA-Maas.

- Gezamenlijk doel: vermindering van uitspoeling van bestrijdingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater
- Aanpak op verschillende terreinen:

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject van de Provincie Noord-Brabant, Brabant Water, ZLTO, Stichting Duinboeren, Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland en RIWA-Maas.

Aanpak binnen 'Schoon Water'

- Aan de slag in de praktijk
- Kennis delen, o.a. door organiseren van bijeenkomsten als vandaag, www.schoon-water.nl, nieuwsbrieven, teelttips voor de landbouw
- Trial and error: geen voorkeur voor bepaalde werkwijze of methode
- Waar mogelijk faciliteren, stimuleren, meedenken

Schoon Water voor Brabant is een stimuleringsproject van de Provincie Noord-Brabant, Brabant Water, ZLTO, Stichting Duinboeren, Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta en Rivierenland en RIWA-Maas.

Activiteiten vanuit Schoon Water (niet-landbouw)

- Sportparken en golfbanen
  - Scholencampagne
  - Huis-aan-huis bladen
- Daarnaast:
- Toolboxkaarten met praktisch tips

Zie:

www.onkruidvergaat.nl

De uitvoering van Schoon
en EcoConsult.

WATERVRIENDELIJKE TUINTIPS

VOOR OP UW KOELKAST OF PRIKBORD!

TIPS VOOR BEDRIJVEN EN GEMEENTEN

Laat of gaat uw terrein aanleggen, herinrichten of uw bestaande onderhouden? Zo ja, lees dan deze tips:

- ⊗ Zorg voor zo min mogelijk voegrúnten.
- ⊗ Let goed op welke prijzen u met elkaar vergelijkt. Zijn de prijzen van chemisch en chemievrij beheer gebaseerd op bruto of netto oppervlak?
- ⊗ Regel de aanbesteding met een beekbestek. Dit voorkomt gedoe met annemers wanneer het onkruid sneller groeit dan voorzien. Met een frequentiebestek bent u niet continu verzekerd van een schone stad.
- ⊗ Een aanbesteding voor meerdere jaren is voordeliger en beter voor de kwaliteit.
- ⊗ In geval van bruto-bestekgegevens horen in het bestek de weg/straatlengtes van zowel asfalt- als elementwegen.
- ⊗ Schrijf in het beekbestek niet een lage kwaliteit (bijv. CROW niveau A of B) voor. Wanneer de opdrachtnemer zich laat verleiden om met de kwaliteit 'de weg te zakken', duurt het lang voordat een redelijke kwaliteit weer is bereikt.
- ⊗ Een dúdelijk en volledig bestek levert u geld op.

"Wij beheren 8 ha met een heetwatermachine. Dit bewaakt ons goed, zo nemen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ook past het goed bij onze vogel- en faunavrij." Noud Franssen (Commercieel Directeur Kempen Airport)

TIPS VOOR BURGERS:

Laat of gaat u een tuin aanleggen of uw bestaande onderhouden? Zo ja, lees dan deze tips:

- ⊗ Koop en gebruik gereedschap dat onkruid verwijderen makkelijk maakt, zoals schoffels, krabbers, borstels of branders.
- ⊗ Vraag regelmatig uw verhuurder. Het opgeveegde zand kan niet meer als klembed dienen.
- ⊗ Dichte beplanting, zoals bodembedekkers, verhindert het kiemen van onkruidzaad.
- ⊗ Veel onkruiden zijn nuttig. Als bodembedekker voorkomen ze dat de grond verdroogt. Onkruiden zijn waardplant voor vlinders en hommels, deze houden van hun nectar.
- ⊗ Voorkom plaginsecten (luizen, emelten en slakken) door het stimuleren van natuurlijke vijanden als vogels, spinnen, oorwormen, lieveheersbeestjes en egels.
- ⊗ Plaats nestkasten, nectarrijke bloemen en creëer 'wilde' hoekjes.

"Bedeek alle bodems met bodembedekkers, waardoor je geen onkruid hoeft te verwijderen omdat het er niet kan ontkiemen." Tip van Willeke uit Bergen op Zoom

LM, Delphy

www.schoon-water.nl

@overschoonwater